

[Azərbaycan Yeni problemlər astanada](#)

.Vqar Bayramov: borc strategiyasının formaladılması vacibdir

AranNews- Cari ilin yanvar ayının 1-i tarixində Azərbaycanın xarici dövlət borcu 6,894.3 mln. AB dollar (yerli valyuta ilə 10,751.0 mln. manat), xarici dövlət borcunun müəmi Daxili Məhsul (DM) olan nisbəti 19.8% təşkil edib.

Borç hökumətin birbaşa hədəfləri və dövlət zəmanətli hesab edilən kreditlərə zərərli hədəflər daxil edilib. Borc vəsaitlərinin 58.6%-i hesabat dövründən sonra 10 il qədər olan müddətə, 32.9%-i 10 ildən 20 il qədər olan müddətə, 8.5%-i isə 20 ildən yuxarı olan müddətə kreditörlərə qaytarılmalıdır.

Maliyyə Nazirliyindən "Cəmhuriyyət" qəzetində verilən məlumatlara görə, borclar arasında Dnyə Bank, Asiya Nkəf Bank, sləm Nkəf Bank, Avropa Yenidənqurma və Nkəf Bank, Yaponiya Beynəlxalq Məkdəlq Agentliyi və digər beynəlxalq maliyyə qurumlarından hesab edilən vəsaitlər iqtisadi islahatlar proqramlarının dəstəklənməsi, infrastrukturun bərpası və yenidən qurulması, habelə yol tikintisi, regionların su təchizatının yaxşılaşdırılması, dəniz yolu nəqliyyat xidmətlərinin təkmilləşdirilməsi, .snayə və s. sahələrdə istifadə edilib.

İqtisad alim Vqar Bayramov "Cəmhuriyyət" veridiyi aqlamada bildirib ki, xarici borcun həcmində artım arzuolunan deyil. Nəki, gələcəkdə onun qaytarılması ilə bəzi müəmi problemlər yaranmağa bilər. Xarici borcların strukturunda nə diqqətə alınacaq məqam xüsusən təhlil Hesablama Palatası tərəfindən qeyd etdiyi kimi, dövlət qurumları tərəfindən alınan borcların bir qisminin geri qaytarılmasında problemlərin olmasıdır. Təbii ki, bu da xarici borcların effektiv və smərəli istifadə olunmamasından irəliləyir. Xarici borclarla bəzi vacib məqamlardan biri borc strategiyasının formaladılmasıdır.

Bu strategiya həmişə mümkün verəcək ki, borclar effektiv və smərəli xərclənsin. V.Bayramov həminin ləvə edib ki, ləkin müəmi Daxili Məhsul (DM) payına nəzər yetirərsən, gələcəkdə Azərbaycanın borc alacağı gəzlinilir.

Azərbaycanda xarici borclar dollarla manata olan müzənsində 2 dəfə artıb. 1 iyul 2014-cü il tarixində Azərbaycanın xarici dövlət borcu 4,987 mln. manat, xarici dövlət borcunun DM-ə olan nisbəti 8,5% təşkil edib. Eyni zamanda 1 yanvar 2015-ci il tarixində Azərbaycanın xarici dövlət borcu 5.081 mln. manat, xarici dövlət borcunun DM-ə olan nisbəti 8,6% təşkil edib. Hazırda isə xarici borcun 10,751 mln. manat, xarici dövlət borcunun DM-ə olan nisbəti 19.8% təşkil etməsi devalvasiyanın təsirinə nüticəsidir.

Belə ki, ləkin xarici borclanmaya salınan dövlət irklərinin iqtisadi hesablamaları aparmadan borclanmaya gətirərsən, bu rəqəmin daha da artmasına səbəb olur. Proqnozlara görə isə cari ilin iyun ayında Amerika Mərkəzi Bankının (FED) uot dərəcəsini artırması, dolların müzənsinin artmasına və .neftin qiymətinin azalmasına gətirib xərər.

Bu kimi iqtisadi vəziyyətlər isə manata ikitərəfli təzyiqlər formaladacaq ki, bu da xarici borcun bir qədər də artmasına gətirib xərəcə.